

Stemning Debussy og Langgaard

Koncerter i Ribe Domkirke
Foredrag, Langgaard lounge, film,
billeder og digte

Ribe 30. august til 2. september 2012

Rued
Langgaard
Festival

www.langgaardfestival.dk

Festivaloversigt

Torsdag

Musikalsk åbningshappening

Kl. 19.00 Ved Domkirke

Gamelan møder Ribe Stormklokketårns Klokkespil. Komponeret/arrangeret af Bo Gunge. Gratis

Østens magi

Kl. 20.00 Ribe Domkirke

Jens Elvekjær, klaver. Entré 80 kr.

Langgaard lounge

Kl. 22.00 Quedens gaard

Katrine Ring, klassisk DJ. Jens Elvekjær som gæstesolist. Gratis

Fredag

Den sunkne katedral

Kl. 15.00 Taarnborg

Foredrag ved Jørgen I. Jensen. Gratis

Mallarmé: En Fauns Eftermiddag

Kl. 19.00 Taarnborg

Ursula Andkjær Olsen, recitation. Katrine Ring, klassisk DJ. Gratis

Sirener

Kl. 20.00 Ribe Domkirke

Nicolai Eghorst, klarinet
Filharmonisk Kor, Sønderborg
Sønderjyllands Symfoniorkester
Dirigent: Per-Otto Johansson
Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen
Visuelt regi: Esben Tange
Entré 120 kr.

Havet er en scene

Kl. 22.30 Taarnborg

Ursula Andkjær Olsen, recitation. Katrine Ring, klassisk DJ. Gratis

Lørdag

Rundvisning

KL. 10.00 Ribe Katedralskole.

Ved Lars Ilsøe. Gratis

Lokkende toner

Kl. 12.00 Ribe Domkirke

Vokalensemblet Gaia dirigeret af Søren K. Hansen
Christian Flarup, klaver
Entré 80 kr.

En guddommelig illusion

Kl. 15.00 Processionsgangen

Om musikkens og billedkunstens betydning i Andrej Tarkovskijs film.

Uddrag af Tarkovskijs *Solaris*, *Spejlet*, *Nostalghia* og *Offret*.

Ved Esben Tange. Gratis

Klokker

Kl. 20.00 Ribe Domkirke

Sange og soloklaver akkompagneret af billeder af bl.a. Ejnar Nielsen, Odilon Redon og Arnold Böecklin

Adam Riis, tenor

Berit Johansen Tange, klaver

Esben Tange, fortælling og visuelt koncept

Entré 80 kr.

Klokken

Kl. 22.00 Ribe Domkirke

Uddrag af Andrej Tarkovskijs film *Den yderste dom* om ikonmaleren Andrej Rublev. Gratis

Søndag

Højmesse

Kl. 10.00 Ribe Domkirke

Emma, Ida, Dora, Mimi og Constance
– kvinderne omkring Rued Langgaard

Kl. 13.00 Processionsgangen

Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen. Gratis

Syrinx

Kl. 15.00 Ribe Domkirke

Signe Asmussen og Esbjerg Ensemble
Entré 80 kr.

Sære blandede stemninger

”Man kan rejse, hvor man vil, og tage afsked gennem en hvilken som helst dør.”

Sådan udtalte den 27-årige Debussy sig i slutningen af 1880'erne om det moderne menneskes muligheder. Som ung, søgende komponist ønskede han at skabe en ny musik præget af den samme frigjorte ånd, som var gældende i den nye verden, der spirede frem i slutningen af 1800-tallet. Fx mente han, at regelmæssigt gentagne rytmer var kvælende for det musikalske liv, og han udtalte også frejdigt, at ”Musik er hverken dur eller mol”. I stedet drømte han om ”Ufuldstændige akkorder som svæver”, og så tilføjede han, at ”Tonearten må druknes”. Og som forsvar overfor kritikere, der mente, at Debussy ikke udviste tilstrækkelig respekt overfor traditionen, udtalte han med henvisning til sin 10-årige konservatorieuddannelse:

”... jeg føler mig frigjort, fordi jeg kender rummelen, og jeg skriver ingen fugaer, fordi jeg kender stilen.”

Debussy var en revolutionær kunstner med store frihedsdrømme, og de fik ikke blot konsekvenser for den musik, han komponerede. Hans privatliv var præget af store følelsesudsving og det i en grad, at han på sin vej efterlod sig adskillige knuste kvindehjerter. Debussy var kort sagt i sine sansers vold. Hans svar på det franske ideal om frihed, lighed og broderskab – *Liberté, Égalité et Fraternité* – var *Liberté, Plaisir et Sensibilité*. Og i sit ungdommelige overmod udtalte han: ”Teori findes ikke. Man skal bare lytte. Nydelse er det vigtigste.”

Rued Langgaard ytrede sig ikke helt så radikalt som Debussy om sit livs- og musiksyn, men forestillingen om, at han allerede mestrede de klassiske kompositionsteknikker, og at han derfor med god ret kunne tillade sig at vende traditionen ryggen og eksperimentere med nye udtryksmåder, havde han tilfælles med Debussy. Så da Langgaard efter en koncertopførelse i 1917 af *Symfoni nr. 2 Vaarbrud* og *Symfoni nr. 4 Løvfald* bliver kritiseret for bl.a. manglende formmæssig sans, tager han til genmæle ved at henvise til sin store *Symfoni nr. 1 Klippepastoraler*:

”Har jeg altsaa saaledes kunnet skrive med Held i Formen, kunne jeg vel ogsaa have *vedblevet dermed*. Men Udviklingen vilde det anderledes – heldigvis! Med vilje har jeg søgt at gøre mig fri af al spidsborgerlig Musikkultur.”

Rued Langgaard mødte aldrig den ældre komponistkollega Claude Debussy, men han hørte Debussys musik ved koncerter i Berlin og København, og han studerede også udvalgte partiturer af Debussy. Bl.a. orkesterværket *Trois Nocturnes*, hvor et damekor i sidste sats skaber en illusion af lokkende havfruer. Og da den 23-årige Langgaard i vinteren 1917 har komponeret første version af den store livs- og dødsfantasi *Sfærernes Musik* for solister, kor, stort orkester og fjernorkester, skriver han, at den nye komposition er "endnu mærkeligere" end Debussys "Sirener".

Men selv om Langgaard har ret i, at han i *Sfærernes Musik* bevæger sig længere ud på det musikalske overdrev end Debussy i *Sirènes* fra *Trois Nocturnes*, er det dog i højere grad lighederne end forskellene, der springer i øjnene, når man sammenligner de to komponisters værker. Både Debussy og Langgaard var optaget af en mystik, hvor den dagklare virkeligheds konturer opløses til fordel for et surreelt, stemningsmættet univers. Og inden for musikkens område er netop Debussy og Langgaard nogle af de fremmeste repræsentanter for symbolismen, som danske Johannes Jørgensen gav følgende markante definition i 1893:

"Det er tilmed min faste Overbevisning, at en sand Verdensanskuelse nødvendigvis maa være mystisk. Verden er dyb. Og kun de flade Aander fatter det ikke."

Men udtalelsen om "de flade Aander" distancerer Johannes Jørgensen sig bevidst fra 1890'ernes tidsånd, der var præget af en tro på en rationel verdensorden, byggende på fornuft og logik. Samme åndshovmod præger også Debussy og Langgaard. I et af sine galgenhumoristiske øjeblikke udtalte Langgaard endda: "Først om 2000 Aar – muligvis – er der Haab for min Musik!". Langgaard var ikke i tvivl om, at hans musik havde en mission, spørgsmålet var blot om samtiden var parat til at lade sig frelse af det åndelige budskab, som han formidlede med sin musik.

Også Debussy følte sig på sin vis ude af trit med tiden. Hun undgik så vidt muligt selskabelighed, og han udtalte om den brede befolkning, at "Kunst ikke er til nogen nytte for den." Og med en musik, som brød definitivt med fortiden, satte han også store fordringer til sit publikum, der til tider reagerede med en kølig modtagelse af hans nye musik. Det gælder fx i *Trois Nocturnes*, hvor Debussy er helt bevidst om, at han bryder med den traditionelle symfoniske form til fordel for udforskningen af helt nye klanglige effekter.

Selvom Debussy i sin kunstneriske søgen på sin vis klatrede op i et elfenbenstårn, højt hævet over sin samtid, var han også intenst optaget af den natur, der omgav ham. Beskrivelsen af naturen var dog ikke et mål i sig selv. Så selvom hans stykker er fuld af naturbeskrivelser, som fx i *Nuages* fra *Trois Nocturnes*, hvor det drejer sig om "melankolsk glidende skyer, der forsvinder i det grå, blandet med sarte, hvide nuancer", er sigtet snarere at fremkalde følelser og bevidsthedstilstande.

”Jeg ønskede af min musik, at den skulle være præget af en frihed, så den ikke var bundet til en mere eller mindre eksakt reproduktion af naturen, men i stedet til mystiske korrespondancer mellem naturen og vores fantasi.”

Det kommer fx til udtryk i *Et la lune descend sur le temple qui fut* – Og månen synker over templet som var – fra klaversamlingen *Images II*, hvor Debussy med orientalske klange og en suspendering af den faste puls skaber en stemning hinsides tid og sted. Med ønsket om at skabe musik præget af ”mystiske korrespondancer” skriver Debussy sig ikke blot direkte ind i hjertet af symbolismen, men også ind i forestillingen om, at naturen består af et virvar af forbindelser, som via sanserne kan samle sig i en metafysisk helhed.

Korrespondancer

Naturen er et tempel med søjler af liv;
Man fornemmer dens hvisken, dens utydelige tale,
Når man vandrer omkring i symbolskovens sale
Betragtet fortroligt, i nært perspektiv

De fjerne ekkolyde, alt det, som er spredt,
Forenes i en dyb, i en dunkel harmoni,
Der er mægtig som natten, som lysets magi,
Og samler dufte, farver og lyde i ét

Sådan beskriver Baudelaire allerede i 1861 den ekstatiske tilstand, der kan opstå, når sanserne svæver. Og er der én komponist, der har realiseret denne drømmetilstand i toner, er det Debussy. Men Langgaard har også en ”rem af huden”. Rent musikalsk har Langgaard mange ansigter, men især i 1910’erne begiver han sig ind i det, Baudelaire kalder ”symbolskovens sale”. I fx *Sange af Jenny Blicher-Clausen, I Blomstringstiden* for vokal og strygere og korværket *Lokkende toner* skaber Langgaard – ligesom Debussy – musik, der mest af alt er stemningskunst. Allerede i 1888 gav den danske litteraturkritikers Valdemar Vedel en rammende beskrivelse af den særlige følsomhed, der kendetegner stemningskunsten:

”Vor Tids udviklede og sammensatte Sjæleliv bevæger sig ikke i de enkelte og store Bølger som forrige Tidens; det er ikke de store simple Følelser: Had, Kærlighed, Sorg, Vrede, Jubel, som skifte i os, men fortrinsvis de sære, blandede Stemninger, der synes graa og udjævnede udadtil, men for modtageligere Nerver netop er uendelige rigere, mangfoldigere og finere.”

Velkommen til Rued Langgaard Festival 2012 under mottoet
Stemning – Debussy og Langgaard.

Esben Tange

Rued Langgaard – kort:

Født 28/7 1893 i København

Død 10/7 1952 i Ribe

Komponist, organist, dirigent, pianist, kontroversiel figur i datidens danske musikliv.

Uropførelse af 1. Symfoni "Klippepastoraler" i 1913 i Berlin med Berliner Filharmonikerne. I de følgende år en række opførelser af især orkestermusik i Tyskland. Forgæves livslang kamp for at få operaen *Antikrist* opført.

Bliver af og til spillet i 1930'erne og 40'erne af Statsradiofoniens orkester.

Bor i barndomshjemmet i Niels Juelsgade i København frem til moderen Emma Langgaards død i november 1926. 3 måneder efter bliver Rued Langgaard gift med Constance Tetens, moderens veninde og hushjælpen igennem de sidste 6 år.

I næsten 30 år forsøger Langgaard at få et embede som organist, men uden held. I 1940 som 47-årig får han sit livs eneste egentlige ansættelse som organist og kantor ved Ribe Domkirke.

Claude Debussy – kort:

Født 22/8 1862 i Saint-Germain-en-Laye

Død 25/3 1918 i Paris.

Pianist og komponist, inspireret af den symbolistiske franske litteratur.

Blev som 10-årig optaget på Pariserkonservatoriet, hvor han i 11 år studerede klaver og komposition. Vandt som 22-årig et studieophold i Rom, hvor han opholdt sig 1885-87 uden dog at finde det store behag i hverken byen eller den tids operastil med komponisterne Donizetti og Verdi.

Gik derefter sine egne veje i overgangen mellem romantik og modernisme. Var bl.a. inspireret af landsmanden og vennen Eric Satie, af et had-kærlighedsforhold til Wagners musik og af oplevelsen af javanesisk gamelanmusik, som Debussy mødte første gang ved verdensudstillingen i Paris i 1889.

Havde et turbulent privatliv med mange kærlighedsforhold og skandaler, bl.a. forsøgte både hans elskerinde gennem 10 år og hans første hustru at begå selvmord efter at være blevet svigtet. Blev gift igen og fik datteren Claude-Emma, der døde et år efter Debussy i 1919 af difteri.

Koncertprogrammer

TORSDAG D. 30. AUGUST

Musikalsk åbningshappening

Ved Domkirken kl. 19.00

Gamelan møder Ribe Stormklokketårns Klokkespil/Borgertårnet.

Komponeret/arrangeret af Bo Gunge.

Slagtøjsspillerne Henrik Larsen og Ambjørn Lebech medvirker sammen med elever fra Ribe Katedralskole.

Om koncerten:

Mødet med javanesiske gamelanmusik ved verdensudstillingen i Paris i 1889 bragte Debussy på sporet af en ny musik. Ved denne uopførelse af Ribe-komponisten Bo Gunge går melodien til *Dronning Dagmar ligger udi Ribe syg* i dialog med Debussys østlige inspiration.

Østens magi

Ribe Domkirke kl. 20.00

Debussy: *Images II* (1907) og Langgaard: *Gitanjali-Hymner* 1-5 BVN 149 (1918) (31')

- *Din Musiks Glands*
- *Himlen sukker*
- *Cloches á travers les feuilles*
- *Den fjerne Sang*
- *Et la lune descend sur le temple qui fut*
- *Sejlfærd*
- *Poissons d'or*
- *Sommerhvisten*

Debussy: *L'isle joyeuse* (1904) (7')

Pause

Langgaard: *Afgrundsmusik* BVN 169 (1921-24) (16')

Maurice Ravel (1875-1937): *Gaspard de la Nuit* (1908) (24')

- *Ondine*
- *le Gibet*
- *Scarbo*

Jens Elvekjær, klaver

Om koncerten:

I Langgaards *Gitanjali-Hymner*, komponeret til tekster af den indiske digter Rabindranath Tagore, hyldes universet og den guddommelige kraft, der binder det hele sammen. Her kan de

opleves i et vekselspil med tre stykker fra samlingen *Images*, hvor Debussy søger ind i en drømmende, magisk verden.

I *L'isle joyeuse* – glædens ø – er Debussy inspireret af et billede af Antoine Watteau, hvor elegant klædte unge mennesker går ombord i et skib, der skal føre dem til den græske kærlighedsø Kythera.

I både Langaards *Afgrundsmusik* og Ravels *Gaspard de la Nuit* er der dæmoniske kræfter på spil. I *Afgrundsmusik*, der er komponeret samtidig med operaen *Antikrist*, går Langaard både i åben kamp mod "det onde" og med Carl Niensens musik, som han både var provokeret og inspireret af. Og i *Gaspard de la Nuit*, der kan oversættes med nattens skatte, er Ravel inspireret af tre digte af franskmændene Aloysius Bertrand. Blandt andet digtet om den lunefulde Mefisto-lignende dværg Scarbo, hvis navn har en slående lighed med den mareridtsfremkaldende skarnbasse.

Langaard lounge

Quedens gård kl. 22.00

Katrine Ring, klassisk DJ og Jens Elvekjær som gæstesolist.

FREDAG D. 31. AUGUST

Den sunkne katedral

Taarnborg kl. 15.00

Debussy set fra Langaards perspektiv

Foredrag ved Jørgen I Jensen

En Fauns Eftermiddag

Taarnborg kl. 19.00

Mallarmé: *En Fauns Eftermiddag*

Ursula Andkjær Olsen, recitation

Katrine Ring, klassisk DJ

Sirener

Ribe Domkirke kl. 20.00

Debussy: *Forspil til En Fauns Eftermiddag* (1892-94) (10')

Langaard: *Upaaagtede Morgenstjerner* BVN 336 (1947-48) (6'30')

(2. sats i *Symfoni nr. 14 Morgen*)

Debussy: *Trois Nocturnes* (1897-99) (23')

- *Nuages*

- *Fêtes*

- *Sirènes*

Pause

Langgaard: *Sfinx* BVN 37 (1909-10) (8')

Debussy: *Rapsodi for klarinet og orkester* (1911) (8')

Langgaard: *Symfoni nr. 10 Hin Tordenbolig* BVN 298 (1944-45) (30')

Nicolai Eghorst, klarinet

Filharmonisk Kor

Sønderjyllands Symfoniorkester

Dirigent: Per-Otto Johansson

Lysdesign: Lars Egegaard Sørensen

Visuelt regi: Esben Tange

Om koncerten:

Med sit forspil til Mallarmés digt om faunen, der forgæves jagter smukke nymfer, bryder Debussy igennem og skaber en helt ny stemningsladet musik, rig på farver og sensuel atmosfære. Ved denne koncert er *Forspil til En Fauns Eftermiddag* indledningen til en række værker, som er præget af magiske lysvirkninger, mystik og stærke naturkræfter.

I *Upaaagtede Morgenstjerner* for strygeorkester viser Langgaard sig fra sin mest forfinede, romantiske side og giver et bud på det guddommelige lys i evighedens morgen.

I *Trois Nocturnes* er Debussy optaget af at fremmane lyseffekter. Fra de vigende tordenskyer over Pont de la Concorde i Paris i *Nuages* over et fyrværkeri af lys og glitter i *Fêtes* til måneskinsbølger indhyllet i et kor af havfruer i *Sirènes*. Og i *Rapsodi for klarinet og orkester* viser Debussy sig fra sin mest legende og dansante side.

Der er fare på færde i Langgaards *Sfinx* og i *Symfoni nr. 10 Hin Tordenbolig*. I tonebilledet *Sfinx* spejder den 16-årige Rued Langgaard ud i uendeligheden i en musik, der er inspireret af svenske Victor Rydbergs dommedagsdigt *Klockarna*. Og i *Symfoni nr. 10 Hin Tordenbolig* genkalder den godt 50-årige Langgaard barndoms- og ungdomsminder fra halvøen Kullaberg i Skåne. Symfonien sammenfatter et døgn oplevelser med bl.a. stormbølger, lynglimt, eventyr-stemning ved mosesøer og et begravelsesoptog i Brunnby.

Koncertens musik bliver akkompagneret af billedprojektioner af bl.a. uvejrsbilleder af August Strindberg.

Havet er en scene

Taarnborg kl. 22.30

Ursula Andkjær Olsen: Uddrag af digtsamlingen *Havet er en scene*

Ursula Andkjær Olsen, recitation.

Katrine Ring, klassisk DJ

LØRDAG D. 1. SEPTEMBER

Ribe Katedralskole kl. 10.00

Omvisning ved lektor Lars Ilsøe i den nyrestaurede Katedralskole, som bl.a. har fået bygget nyt stjerneobservatorium

Lokkende toner

Ribe Domkirke kl. 12.00

Debussy: *Fra 4 sange* i arrangement for kor ved Clytus Gottwald (7')

- *Les Angéelus* (1891)
- *Soupir* (Stéphane Mallarmé) (1913)

Langgaard: *Lokkende toner* (J.S. Welhaven) BVN 112 (1916) (6')

Langgaard: *Sæterjenten* (Erik Bøgh) BVN 114 (1916) (4')

Henk Badings (1907-87): *Trois Chansons Bretonnes* (Théodore Botrel) (1930) (8')

- *La nuit en mer* (med klaver)
- *La complainte de âmes*
- *Soir d'été* (med klaver)

Langgaard: *Høstfuglen* (Herman Wildenvey) BVN 141A (1918) (10')

Debussy: *Trois Chansons de Charles d'Orléans*. (1908) (7')

- *Dieu! qu'il la fait bon regarder!* (1898)
- *Quant j'ai ouy le tambourin* (mezzosopran solo) (1908)
- *Yver, vous n'êtes qu'un villain* (1898)

Vokalensemblet Gaia

Christian Skovgaard Flarup, klaver

Dirigent: Søren Kinch Hansen

Om koncerten:

Den tyske dirigent og komponist Clytus Gottwalds arrangement af Debussy sange *Les Angéelus* og *Soupir* er klangkunst af fineste karat, og med udsættelse for henholdsvis 6-stemmigt damekor og 16-stemmigt blandet kor tilføjer Gottwald Debussys sange et rigt harmonisk farvespil. I de tre sange af Langgaard til romantiske digtere fra Norge og Danmark giver Langgaard sig hen til et vemodigt fjeldunivers præget af naturmystik og kærlighedslængsel. Og i hollandske Henk Badings *Trois Chansons Bretonnes* til tekster af den franske digter Théodore Botrel hører vi et smukt eksempel på, hvordan Debussys fintfølede klangverden lever videre hos senere komponister.

Debussy elskede den franske adelsmand Charles d'Orléans frigjorte renæssancedigte, og i sine *Trois Chansons de Charles d'Orléans*' udmaler han både kvindelige skønhed og en lystig hudfletning af den skurkagtige vinter.

Debussy, arr. Gottwald:
Les Angéus
(1891/1995)
Tekst: Grégoire Le Roy

*Cloches chrétiennes pour les matines,
Sonnant au cœur d'espérer encore!
Angéus angélisés d'aurore!
Las! Où sont vos prières câlines?*

*Vous étiez de si douce folies!
Et chanterelles d'amours prochaines!
Aujourd'hui souveraine est ma peine.
Et toutes matines abolies.*

*Je ne vis plus que d'ombre et de soir;
Les las angéus pleurent la mort,
Et là, dans mon cœur résigné, dort
La seule veuve de tout espoir*

Debussy, arr. Gottwald:
Angelus
[klokkeringning ved bøn]
Dansk tekst ved Arne Kjær

*Kristne klokker til morgensangen,
klingende giver I hjertet håb igen!
Angelus, morgengryets englestemmer!
Ak! Hvor er jeres blide bønner?*

*I havde så mild en dårskab!
Og var budbringere om en gryende
kærlighed! I dag er det min smerte der
hersker. Og al morgensang er opgivet.*

*Jeg lever ikke af andet end skygge og
aften; de trætte klokker græder over
døden, og der, i mit opgivende hjerte,
sover alt håbets ensomme enke*

Debussy, arr. Gottwald:
Soupir
(1913/2004)
Tekst: Grégoire Le Roy

*Vers l'Azur attendri
d'Octobre pâle et pur,
mon âme, o calme sæur*

*Mon âme vers ton front
où rêve, ô calme sæur,
Un automne jonché
de taches de rousseur
Et vers le ciel errant
de ton oeil angélique
Monte, comme
dans un jardin mélancolique,
Fidèle, un blanc jet d'eau
soupire vers l'Azur!*

Debussy, arr. Gottwald:
Suk [Johs. Jørgensen: Længsel]
Gendigtning: Johannes Jørgensen

*Mod høstens blege himmel,
der blå i vemod bæver,
min sjæl, o blide søster*

*Imod din pande, søster,
der blid og stille drømmer
som et efterårsvand,
hvori visne blade svømmer,
og mod dit engleøjes
flakkende himmelblik
min hvide længsel stiger
som et springvands musik,
der i en sorgfuld have
sukkende sig hæver*

Vers l'Azur attendri
d'Octobre pâle et pur
Qui mire aux grands bassins
sa langueur infinie
Et laisse, sur l'eau morte
où la fauve agonie
Des feuilles erre au vent
et creuse un froid sillon,
Se traîner le soleil jaune
d'un long rayon.

Mod høstens blege himmel,
der blå i vemod bæver
og i de store damme
sin dybe smægten spejler
- de glatte, døde damme,
hvor løvet falmet sejler
og ridser kølvandsfurer
i den kolde, blanke sø,
som gyldnes blegt af stråler,
der langt og langsomt dø.

Rued Langgaard:

Lokkende toner

Tekst: J.S. Welhaven (1807-73)

Der fløj en fugl over Granehej,
som synger forglemte sange;
den lokked mig bort fra slagen vej
og ind på de skyggede gange.
Jeg kom til skjulte kilder og tjern,
hvor elgene tørsten slukke;
men fuglesangen lød endnu fjern
som nyn mellem vindens sukke:
Tirilil Tove,
Langt, langt bort i skove!

Jeg stod i birkenes høje sal,
mens midsommerdagen hæded;
der tindrede dug i dyben dal,
det skinned som guld af fjeldet.
Da bæved lunden, da lød det nær
som af en susende vinge,
og grant jeg hørte fra fjeld og Træ'r
de lokkende toner klinge:
Tirilil Tove,
langt, langt bort i skove.

Der fører en sti så langt af led
til lien, hvor fuglen bygger;
der stemmer den op hver sang, den ved,
i dunkleste graneskygger.
Men om jeg aldrig kan vinde did,
jeg kender dog lokkesangen,
hvor sødt den kalder ved sommertid
når kvælden har dugget vangen:
Tirilil Tove,
langt, langt bort i skove!

Rued Langgaard:
Sæterjenten

Tekst: Erik Bøgh (1822-99)

*Deroppe på det gamle fjeld,
hvor hægebirken står,
jeg blæste i min lur en kvæld -
jeg var vel sytten år!
Da klang der over søen klar
fra fjerne fjeld et svar.*

*Fra fjerne fjeld for første gang
der svared mig en ven,
og kvæld på kvæld med lurens klang
jeg sendte svar igen
til vennen hist bag søen blå,
til ham jeg aldrig så.*

*Så fage svandt det fagre år,
ej mer det kom igen.
Da luren lød den næste vår -
der svared ingen ven,
og mange lange år der gik,
men aldrig svar jeg fik.*

*Deroppe på det høje fjeld,
hvor hægebirken står,
der klinger end min lur i kvæld
for vennen fra min vår -
den eneste, som gav mig svar,
den eneste, jeg har.*

Henk Badings:

Trois Chansons Bretonnes

Tekst: Théodore Botrel (1868-1925)

1. La nuit en mer

*La brise enfle notre voile.
Voici la première étoile qui luit;
sur le flot qui nous balance, amis,
voguons en silence dans la nuit.*

*Tous bruits viennent de se taire,
on dirait, que tout sur terre est mort:
Les humains comme les choses,
les oiseaux comme les roses
- tout s'endort.*

*Mais la mer, c'est la vivante
c'est l'immensité mouvante
toujours prenant d'assaut les jetées
dédaigneuse des nuitées et des jours.
Hormis elle rien n'existe
que le grand phare et son triste reflet.*

Henk Badings:

Tre sange fra Bretagne

Dansk oversættelse: Arne Kjær

1. Natten på havet

*Brisen fylder vores sejl.
Her er den første stjerne, som lyser;
på den bølge, der bærer os, venner,
lad os glide i stilhed gennem natten.*

*Alle lyde er forstummet; man kunne
mene, at alle ting på jorden er døde:
mennesker såvel som ting,
fugle som roser, alt sover ind.*

*Men havet, det er i live, det er det
umådelige i bevægelse,
som bestandigt bestormer molerne
hvad end det er nat eller dag.
Ud over det eksisterer ikke andet end
det store fyrtårn og dets triste genskin.*

*A la place la meilleure mes amis
jetons sur l'heure le filet.
Puis enroulé dans nos voiles le front nu
sous les étoiles, dormons! Rêvons,
en la paix profonde a tous ceux
qu'en ce bas monde nous aimons.
Dormons sur nos goélettes comme
en nos berceuses d'enfants
et demain a marée haute nous rallierons
a la côte - triomphants!*

*På det bedste sted, mine venner,
kaster vi fangstnettet ud med det
samme. Derpå, rullet ind i sejlene, med
det nøgne ansigt under stjernerne, lad
os sove! Lad os drømme, i dyb fred, om
alle dem vi elsker her på jorden.
Lad os sove på vore skibe,
som i barndommens vugger,
og i morgen ved højvande
vender vi tilbage til kysten - i triumf.*

---

2. La complainte des âmes

*Vierge marie, ô bonne mère de Jesus
c'est ici a la complainte amère
que chantent ceux qui ne sont plus.
Nous venons en ce soir d'automne
frapper aux portes des amis.*

*C'est Jesus Christ qui nous ordonne
de réveiller les endormis.
Vous, qui dormez dans la nuit noire,
Ah! songez-vous de temps en temps
qu'au feu flambant du purgatoire --
sont peut-être, tous vos parents.
Ils sont là, vos pères, vos mères,
feu pardessus, feu pardessous,
espérant, en vain, les prières
qu'ils ont droit d'espérer de vous.*

*Songez-vous qu'ils disent peut-être
à tous les Chrétiens d'icibas:
Priez pour nous sans nous connaître
puisque nos gâs ne le font pas!
Dans le purgatoire on nous laisse,
priez pour ceux qui ne prient pas!
Priez pour nous! Priez sans cesse
puri que nos gâs sont des ingrats!*

2. Sjælens klagesang

*Jomfru Maria, du Jesu gode moder,
dette er den bitre klagesang,
der synges af dem, der ikke mere er til.
Vi kommer på denne efterårsaften
og banker på vennernes dør.*

*Det er Jesus Kristus, der befaler os
at vække dem, der er faldet i søvn.
I der sover i denne sorte nat,
O, tænk fra tid til anden på,
at i skærsildens flammehav
er de der måske, alle jeres forældre.
De er der, jeres fædre, jeres mødre,
med ild foroven, ild forneden,
og de håber, forgæves, på de bønner,
som de har ret til at forvente af jer.*

*Tænk på, at de måske siger
til alle kristne her på jorden:
Bed for os uden at kende os,
eftersom vores børn ikke gør det!
Man lader os i stikken i skærsilden,
bed for dem, der ikke beder!
Bed for os! Bed uden ophør,
eftersom vores børn er utaknemmelige!*

3. Soir d'été

*Lison, ma caline, quittons la colline,
car le jour décline au rouge horizon,
avant qu'il ne meure, profitons de l'heure:
à notre demeure viens t'en ma Lison!*

*Dans la paix immense du soir qui commence
monte la romance des petits grillons,
et la plaine rase que Phébus embrase
savoure l'extase des derniers rayons.*

*Des voix enjôleuses sortent des yeuses:
ce sont des berceuses des petits oiseaux.
Et sa porte close, la fermière Rose
chante même chose entre deux berceaux!*

*C'est l'heure très pure ou dans la ramure
passe le murmure du gran vent calmé.
C'est l'heure langoureuse, l'heure ou l'amoureuse
se suspend heureuse au bras de l'Aimé.*

*C'est l'heure touchante ou tous nous enchante,
ou la cloche chante l'Angéus au loin.
Et c'est l'heure grise ou la douce brise
s'imprègne et se grise de l'odeur du foin:*

*C'est l'heure ou tout aime, ou, las du blasphème,
le méchant, lui même, est un peu meilleur.
Le cœur se dépouille de tout se qui souille.
L'ame s'agenouille devant le Seigneur!*

*Lison ma petite, prions le bien vite,
pour qu'on ne se quitte de l'Eternité,
et qui'il nous convie à fuir cette vie
à l'heure ravie d'un beau soir d'été!*

3. Sommeraften

*Lison, min kære, lad os forlade højen,
for dagen går på hæld i det røde aftenlys,
før den dør hen, lad os udnytte denne time:
kom med ind i vores skjul, min Lison!*

*I den dybe aftenfred, som nu begynder,
stiger fårekillingernes serenade til vejrs,
og det flade land, som Phoebus sætter i brand,
nyder de sidste strålers ekstase.*

*Forførende stemmer kommer fra stenegene:
det er småfuglenes vuggeviser.
Og bag sin lukkede dør synger bondekonen Rose
den samme melodi mellem to vugger.*

*Det er timen klar og ren, hvor i grenene høres
en mumlen fra den blæst, der er stilnet af.
Den smægtende time, hvor den forelskede pige
lykkeligt giver sig hen i sin elskedes arme.*

*Den bevægende time, hvor alt fortryller os,
hvor klokken i det fjerne ringer til aftenbøn.
Og det er den grå time, hvor den lette brise fyldes
og lader sig beruse af høets duft.*

*Den time, hvor hver og én elsker;
hvor selv en usling, trætt af spot, er en smule bedre.
Hjertet skiller sig af med alt, der smudser det til.
Sjælen knæler ned for Herren!*

*Lison, min kære, lad os straks bede ham om,
at vi i al evighed ikke skal skilles,
og at han lader os undslippe dette liv
i en lykkelig time på en smuk sommernat.*

Rued Langgaard:

Høstfuglen

Tekst: Herman Wildenvey (1886-1959)

*Det stilner i sommerens blandede kor,
sangen har søkt av lande.
Det stilner i skogen. Og langt mot nord
mørkner de mange vande.
Det er, som en stum og forstemt kondor
svæver på solens strande.*

*Det skygger i sommerens rike og land
deroppe fra høstfuglens sfærer.
De rødgyldne strimer fra solens rand
er straaler, som vingerne spjærer.
Ak, solen den gløtter saa godt den kan
igjennem kondorens fjærer.*

*Og nu under høstfuglens skystumme tegn
drukner de sangfugles glæder.
De søker et sangland, en lykkelig egn,
som findes slet ingen steder.
Mens rindende, raslende regn og regn
river i grus deres reder.*

*Og høstfuglen stemmer til høstlige kvad
om verdner, som venter paa hvile.
Man tænker paa somrenes sunkne rad
og vet, hvordan nye vil ile.
Det er, som om sorgen vil gjøre en glad,
det er, som ens tungsind maa smile.*

Claude Debussy:

Trois Chansons de Charles d'Orléans

Tekst : Charles d'Orléans (1394-1465)

1. Dieu! qu'il la fait bon regarder

*Dieu! qu'il la fait bon regarder
La gracieuse bonne et belle;
Pour les grands bien que sont en elle
Chacun est pres de la loüier.
Qui se pourroit d'elle lasser?
Tousjours sa beauté renouvelle.*

*Dieu! qu'il la fait bon regarder.
La gracieuse bonne et belle!
Par de ça, ne de là, la mer
Ne scay dame ne damoiselle
Qui soit en tous bien parfaits telle.
C'est ung songe que d'i penser:
Dieu! qu'il la fait bon regarder!*

Claude Debussy:

Tre sange af Charles d'Orléans

Dansk oversættelse: Arne Kjær

1. Gud! Hvor er hun dog skøn at skue

*Gud! Hvor er hun dog skøn at skue,
den yndefulde, gode og smukke;
for de store dyder, som hun bærer,
er enhver rede til at lovprise hende.
Hvem kunne blive træt af hende?
Beständig er hendes skønhed ny.*

*Gud! Hvor er hun dog skøn at skue,
den yndefulde, gode og smukke!
Hverken her eller hinsides havet
ved jeg om en sådan dame eller frøken,
der skulle være så fuldkommen.
Det er en drøm at tænke på det:
Gud! Hvor er hun dog skøn at skue!*

2. Quant j'ai ouy le tabourin

Quant j'ai ouy le tabourin
Sonner, pour s'en aller au may
En mon lit n'en ay fait affray
Ne levé mon chief du coissin
En disant: il est trop matin
Ung peu je me rendormirai:
Quant j'ai ouy le tabourin
Sonner pour s'en aller au may.

Jeunes gens partent leur butin:
De non chaloir m'accointeray
A lui je m'abutineray
Trouvé l'ay plus prouchain voisin;
Quant j'ai ouy le tabourin
Sonner pour s'en aller au may.
En mon lit n'en ay fait affray
Ne levé mon chief du coissin.

---

3. Yver, vous n'estes qu'un villain;

Yver, vous n'estes qu'un villain;
Esté est plaisant et gentil
En témoing de may et d'avril
Qui l'accompaignent soir et main.
Esté revet champs, bois et fleurs
De sa livrée de verdure
Et de maintes autres couleurs
Par l'ordonnance de nature.
Mais vous Yver, trop estes plein
De nège, vent, pluye et grézil.
On vous deust banir en éxil.
Sans point flater je parle plein,
Yver, vous n'estes qu'un villain.

2. Da jeg hørte tamburinen

Da jeg hørte tamburinen
kalde sammen til maj-fest,
lå jeg i min seng, tog mig ikke af det,
og løftede ikke hovedet fra puden,
mens jeg sagde: det er for tidligt,
jeg vil sove lidt mere:
Da jeg hørte tamburinen
kalde sammen til maj-fest.

Unge mænd drager af med deres bytte:
At være ligeglad vil jeg vænne mig til,
"ligeglad", ham vil jeg holde mig til,
har fundet ud af, han er min nærmeste nabo.
Da jeg hørte tamburinen
kalde sammen til maj-fest,
lå jeg i min seng, tog mig ikke af det,
og løftede ikke hovedet fra puden.

---

3. Vinter, du er kun en skurk

Vinter, du er kun en skurk;
sommeren er behagelig og rar
som følgesvend til maj og april,
der går hånd i hånd.
Sommeren drømmer om marker, skove
og blomster, - klædt i den grønne dragt
og i mange andre farver
efter naturens orden.
Men du, vinter, er alt for fuld
afsne, blæst, regn og hagl.
Man burde landsforvise dig.
Uden at overdrive siger jeg det lige ud:
Vinter, du er kun en skurk!

En guddommelig illusion

Processionsgangen kl. 15.00

Om musikkens og billedkunstens betydning i Andrej Tarkovskijs film.

Uddrag af Tarkovskijs *Solaris*, *Spejlet* og *Offret*.

Foredrag ved Esben Tange

Klokker

Ribe Domkirke kl. 20.00

Sange og soloklaver akkompagneret af billeder af bl.a. Ejnar Nielsen, Odilon Redon og Arnold Böecklin

Langgaard: 2 sange fra *Sommerferie i Blekinge* BVN 123 (1916) (6')

- *Søndag paa Kirkebakken*
- *Kobjælder i Granskoven*

Sange af Debussy samt Langgaards *Sange af Jenny Blicher-Clausen* BVN 66 (1914) (26')

- *Beau soir* (Bourget) (1880)
- *Det rinder med Dug*
- *Les cloches* (Bourget) (1891)
- *Alle de smaa Klokker de ringe i Dale* (Morgen)
- *Les angelus* (Le Roy) (1891)
- *Du Natsværmerdronning fine*
- *De soir* (Debussy) (1893)
- *Alle de smaa Klokker de ringe i Dale* (Aften)
- *L'échelonnement des haies* (Verlaine) (1891)
- *Og det var den mørke Blaaregn*

Debussy: Fra *Préludes* Bind 1 (1910) (19')

- *Lent et grave* (... *Danseuses de Delphes*)
- *Très Modéré* (... *Les collines d'Anacapri*)
- *Triste et lent* (... *Des pas sur la neige*)
- *Animé et tumultueux* (... *Ce qu' a vu le vent d'Ouest*)
- *Profondément calme* (... *La Cathédrale engloutie*)

Pause

Fêtes galantes I (Paul Verlaine) (1891) (8')

- *En sourdine*
- *Fantoches*
- *Clair de lune*

Langgaard: *Gitanjali-Hymner* (efter Tagore) BVN 149 (1918)

- *Den hvileløse Vind*

Fra *Fem Sange* BVN 103 (1915) og *4 Sange* BVN 67 (1914)
- *Ved Kyrkhult Kirke* (Rued Langgaard) Andante religioso
- *Du Blomst i Dug!* (J.P. Jacobsen) Molto con moto e agitato
- *Alle de voksende Skygger* (J.P. Jacobsen) Molto tranquillo

Langgaard: *Gitanjali-Hymner* (efter Tagore) BVN 149 (1918)
- *Regnfulde Blade*

Fêtes galantes II (Paul Verlaine) (1904) (9')
- *Les ingénus*
- *Le faune*
- *Colloque sentimental*

Langgaard: *Gitanjali-Hymner* (efter Tagore) BVN 149 (1918)
- *Gyldne Strømme*

Adam Riis, tenor
Berit Johansen Tange, klaver
Esben Tange, fortælling og visuelt koncept

Om koncerten:

Både Debussy og Langgaard var fascineret af klokker, og de har skrevet adskillige klaverstykker og sange, hvor inspirationen af klokkeklang spiller en afgørende rolle. I nogle tilfælde er musikken præget af et studie af selve klokkeklangen, i andre tilfælde er klokkeklangen et middel til skabelsen af en særlig magisk eller religiøs stemning. Hør bl.a. Debussys helt enestående prælude *La Cathédrale engloutie* – Den sunkne Katedral – og Langgaards to sange *Alle de smaa Klokker de ringe i Dale*, der udvikler sig til ekstatiske klokkekoncerter.

I sangene *Fêtes galantes*, til tekster af symbolisten Paul Verlaine, udforsker Debussy kærlighedens væsen fra det underfundigt spøgefulde i *Fantoches* – Marionetter – til det mest bedrøvelige i *Colloque sentimental* – Sentimental samtale – hvor to forstenede ånder ser tilbage på en svunden kærlighed.

Musikken kredser om symbolistiske temaer som evighedslængsel, drømmende melankoli og himmelsk dragning og går i samspil med billedkunst af bl.a. tyske Böecklin, franske Odilon Redon og danske Ejnar Nielsen.

Klokken

Ribe Domkirke kl. 22.00

Uddrag af Andrej Tarkovskijs film *Den yderste dom* om ikonmaleren Andrei Rublev

Andrej Tarkovskijs (1932-86) storfilm *Den yderste dom* (1965-66) skildrer et barbarisk middelalderligt Rusland set med den søgende og tvivlende Andrei Rublevs øjne.

I den ca. 40 min. lange scene *Klokken* kæmper klokkestøberens søn Boriska med livet som indsats for at støbe en enorm klokke til den lokale fyrste. Filmen afsluttes med en visning af Andrei Rublevs ikon *Treenigheden*, der regnes for højdepunktet i russisk middelalderkunst.

SØNDAG D. 2. SEPTEMBER

Højmesse kl. 10.00

Musik af Rued Langgaard

Emma, Ida, Dora, Mimi og Constance - kvinderne omkring Rued Langgaard

Processionsgangen kl. 13.00

Foredrag ved Bendt Viinholt Nielsen

Syrinx

Ribe Domkirke kl. 15.00

Debussy: *Syrinx* for solofløjte (1913) (3')

Langgaard: *I Blomstringstiden*. 2 Stykker til Digte af Alvilde Prydz for sopran og strygekvartet.

BVN 136 (1917) (10')

- *Der ringer klokker over by*
- *Stille orgelklang*

Debussy: Sonate for fløjte, bratsch og harpe (1915) (17')

- *Pastorale*.
- *Interlude: Minuet*
- *Final: Allegro moderato ma risoluto*

Langgaard: *Lenaustemninger* for mezzosopran og strygekvartet (Thor Lange) BVN 138 (1917) (14')

- *Bleg, stille Falmen alle Vegne*
- *Gjennem Krat og dunkle Bregner*
- *Vindstød over Søen fare*
- *Sol derovre gaar til Hvile*

Pause

Langgaard: *Bortkørende Tog og Skumrende Landskab* (9') fra *Strygekvartet nr. 2* BVN 145 (1918)

Maurice Ravel (1875-1937): *Sonate for violin og cello* (1920-22) (20')

- *Allegro*

- *Très vif*

- *Lent*

- *Vif, avec entrain*

Signe Asmussen, sopran og Esbjerg Ensemble

Om koncerten:

I sin fløjtesolo *Syrinx* lader Debussy den græske hyrdegud Pan (halv buk, halvt menneske) ud-ånde i kærlighedssorg over tabet af nymfen *Syrinx*. Oplevelsen af tab spiller også en vigtig rolle i Langgaards to værker for vokal og strygere *I Blomstringstiden* og *Lenaustemninger*, hvor skønhed og døds længsel er to sider af samme sag.

Da Debussy i 1916 komponerer sin *Sonate for fløjte, bratsch og harpe*, er han allerede svækket af en dødelig kræftsygdom, men musikken er frisk og præget af en melodisk opfindsomhed, der er beslægtet med den musik Debussy skrev i sin ungdom. Rued Langgaard Festival 2012 slutter med Ravels *Sonate for Violin og Cello*, der er komponeret til minde om Debussy.

Billetter:

Købes ved indgangen ½ time før hver koncert

Adresser:

Ribe Domkirke, Torvet, 6760 Ribe

Processionsgangen, Torvet 15 (ved siden af den store udgravning ved Domkirken)

Quedens Gaard, Overdammen 10

Taarnborg, Puggaardsgade 3

Ribe Katedralskole, Puggaardsgade 22

De medvirkende

ved Rued Langgaard Festival 2012 i Ribe

Bo Gunge er uddannet komponist fra Det Jyske Musikkonservatorium i 1997. Efter ansættelser som musiklærer på Testrup Højskole og teorilærer på Aarhus Universitet arbejder han nu som freelance-komponist, bosiddende udenfor Ribe. Værklisten tæller bl.a. en obokonzert, 2 symfonier, en klaverkoncert, et Requiem og en lang række kor- og kammermusikværker. Han har skrevet flere værker til Ribe Domkirke bl.a. musik til 4 kirkespil.

Henrik Larsen er leder af slagtojsuddannelsen ved Det Jyske Musikkonservatorium. Som lærer har han desuden holdt masterclasses verden over. Han favner bredt som solist og kammermusiker, og repertoireet spænder fra den klassiske musik over moderne og eksperimenterende musik til musikteater. Som ensemblemusiker har han gennem de sidste 10 år været med til at starte en række ensembler blandt andet Voz Nueva (guitar, sang og slagtøj) og Duo KAPOW! (saxofon og slagtøj), der begge har vundet priser ved DR's kammermusikkonkurrence, og som begge er cd-aktuelle i den kommende tid.

Ambjørn Sellin Lebech er uddannet på Det Jyske Musikkonservatorium, hvor han debuterede fra solistklassen i 2007. Han har arbejdet med en række af de jyske orkestre og ensembler, særligt Aalborg Symfoniorkester, Aarhus Symfoniorkester, Randers Kammerorkester og Ensemble Zimmermann. 2009-2011 var han ansat som paukist i Orquestra Filarmônica de Minas Gerais i Belo Horizonte, Brasilien.

Jens Elvekjær har i de senere år etableret sig som en af Danmarks mest efterspurgte pianister både nationalt og internationalt. I 2005 blev Jens Elvekjær som den første danske pianist udnævnt til Steinway Artist. Han er medlem af den succesfulde Trio con Brio Copenhagen og har optrådt som solist med de fleste danske symfoniorkestre, ligesom han har lavet radio- og fjernsynsproduktioner for DR, Korean Broadcasting Systems og en lang række tyske, engelske og italienske radiostationer.

Katrine Ring er en af Danmarks mest alsidige DJs. Hun arbejder i alle genrer og stilarter, og mange vil huske Katrine Ring fra DR P3 tilbage i 80'erne, hvor hun var blandt dem, der brød isen for den elektroniske musik og undergrundsmusikken. Katrine Ring er også musikanmelder for forskellige magasiner, publikationer og aviser. Med sin store musikalske erfaring mixer Katrine Ring de klassiske mestre med de moderne elektroniske kunstnere.

Jørgen I. Jensen er faglitterær forfatter og tidligere lektor ved Københavns Universitet. Han er uddannet cand.theol. og var tilknyttet Københavns Universitet fra 1972 som lektor ved Institut for Kirkehistorie. Jørgen I. Jensen har skrevet en lang række bøger om musik og teologi, sidst *Europasonate: Teologiske spor i den klassiske musik* (2009). Han har desuden fungeret som en af kunstanmelderne i DRs tv-program Smagsdommerne.

Ursula Andkjær Olsen er cand.mag. i musikvidenskab og filosofi fra Københavns Universitet og har gået på forfatterskolen 1997-99. Hun debuterede med *Lulus sange og taler*, Arena Lindhardt & Ringhof (2000) og er efterfølgende forfatter til en lang række digtsamlinger, sceniske værker og bøger om musik. Ursula Andkjær Olsen har modtaget en lang række legater og priser og blev i 2011 hædret med Holberg-Medaljen.

Nicolai Eghorst er siden 2008 2. soloklarinetist i Sønderjyllands Symfoniorkester. Han begyndte sin musikalske uddannelse i Tivoli-Garden 1995 og fik Guldmedalje i Berlinske Tidendes klassiske musikkonkurrence i 2001. Han er uddannet hos Tore Othmar Poulsen og Jørgen "Misser" Jensen med diplomeksamen fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 2008 og studerede 2006-7 på Hochschule Musik und Theater i Zürich hos prof. Fabio di Cäsola. I 2006 modtog han Jacob Gades store legat på 100.000 kr.. Som solist har Nicolai Eghorst bl.a. spillet med DR SymfoniOrkesteret.

Per-Otto Johansson er uddannet på Musikhögskolan i Malmö med trompet og direktion bl.a. hos professor Gunnar Staern. Efter studier på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium hos professor Michel Tabachnik og Frans Rasmussen debuterede han som dirigent i 2003. Samme år debuterede han som operadirigent på Norrlands Opera i Umeå og har siden 2005 været tilknyttet Malmö Opera og Musikteater, hvor han bl.a. har dirigeret Figaros Bryllup og La Bohème. Fra 2008 er han fast tilknyttet Theater Vorpommern som 1. kapelmester.

Sønderjyllands Symfoniorkester blev landsdelsorkester i 1963, men rødderne går helt tilbage til 1936. Sønderjyllands Symfoniorkester er nu et turnerende landsdelsorkester med 65 fastansatte musikere. Orkestret spiller omkring 150 arrangementer om året: symfonikoncerter, kirke-, skole-, gymnasie- og familiekoncerter. Hertil kommer koncerter med lokale amatørkor, årlige fælleskoncerter med Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester og koncerter med gymnasiekor fra hele regionen. Sønderjyllands Symfoniorkester spiller til Den Jyske Operas forestillinger i landsdelen og medvirker ved transmissioner på DR P2. Endvidere indspiller orkestret løbende cd'er, bl.a. for selskaberne Danacord og Dacapo.

Lars Egegaard Sørensen er uddannet på Københavns Tekniske Skole Grafiske Fag 1984 og uddannet reprofotograf 1987. Siden 1998 er han medlem af Sammenslutningen af Danske Scenografer. Lars Egegaard Sørensen har som lysdesigner arbejdet sammen med en lang række instruktører, koreografer og scenografer i ind- og udland, et samarbejde, der bl.a. har affødt en lang række Reumertpriser.

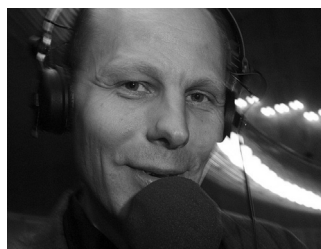

Vokalensemblet Gaia er et projektkor bestående af 24 sangere, fortrinsvis musikere. Siden koret blev dannet i 1989 har det været en hovedtanke at skabe et forum for opførelse af vokalmusik, der ufortjent sjældent høres ved koncerter i Danmark. Det har ført til samarbejder med bl.a. Århus Sinfonietta, Concerto Copenhagen, Ensemble Zimmermann, Aarhus Symfoniorkester og DJM-Perussion.

Søren Kinch Hansen er docent i korledelse ved Det Jyske Musikkonservatorium og fast dirigent for Århus Sinfonietta og Vokalensemblet Gaia. Fra 2003-2011 var han tillige leder af Den Jyske Operas Kor. Han har regelmæssigt freelanceopgaver som både kor-, orkester- og operadirigent med landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera. Kinch Hansen har i dette forår dirigeret Ars Nova Copenhagen og DR Vokalensemblet ved koncerter og optagelser. Sammen med DR Vokalensemblet har han indspillet cd'en *Hymn to the Sun* med kormusik af bl.a. Bo Holten, Vagn Holmboe, Per Nørgård og Poul Ruders.

Christian Skovgaard Flarup debuterede i 2010 fra solistklassen på Det Jyske Musikkonservatorium med professor Anne Øland som lærer. Han har deltaget i mesterkurser med en lang række fremtrædende pianister og studeret et halvt år i Moskva på det anerkendte Russian Academy of Music – Gnessin hos professor Sergei Senkov.

Esben Tange er uddannet cand. mag. ved Københavns Universitet med speciale i musikken og symbolismen omkring år 1900. 1994-95 var han musikkritiker ved Berlingske Tidende. Han er siden 1995 ansat i DR P2 som vært, tilrettelægger og producent og nu som redaktør for P2 web, nyheder og præsentationen af livemusik. Esben Tange er medlem af Léonie Sonnings Musikfonds bestyrelse og Rued Langgaard Selskabets bestyrelse. Desuden er han kunstnerisk leder af den årlige Rued Langgaard Festival i Ribe.

Adam Riis, hvis repertoire spænder fra tidlig barok til nykomponeret musik, har optrådt med en lang række orkestre og dirigenter i ind- og udland, bl.a. Arte dei Suonatori, Concerto Copenhagen (CoCo), DR SymfoniOrkesteret, Malmö Symfoniorkester, landsdelsorkestrene og Athelas Sinfonietta. På cd kan Adam Riis bl.a. høres som evangelisten i pris-nominerede indspilninger af Schütz's fortællende værker med CoCo, Ars Nova og Paul Hillier og i Buxtehudes nordiske kantater for solostemmer, foruden værker af bl.a. Monteverdi og Ib Nørholm. Sammen med pianisten Christian Westergaard har Adam Riis deltaget i prestigøse liedkonkurrencer i London og med semifinalplacering i Berlin. Han er desuden fast medlem af DR Vokalensemblet.

Berit Johansen Tange debuterede fra Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums kammermusikklasse i 2000 og er en pianist med stor spændvidde. Hun er en erfaren og efterspurgt akkompagnatør og kammermusiker og har siden 2002 været fastansat på DKDM som akkompagnatør og repetitør. Som solist har Berit Johansen Tange arbejdet intenst med Rued Langgaards klavermusik. I 2005 udkom hendes cd med Langgaards soloklaverværker, som samme år blev nomineret til P2-prisen. I foråret 2011 udkom en ny Langgaard-cd, bl.a. med hovedværket *Afgrundsmusik*.

Bendt Viinholt Nielsen er musikbibliotekar og musikforsker. Han var ansat i musikforlagsbranchen 1977- 84, dernæst i Dansk Musik Informations Center (MIC) og er siden 2003 ansat i Kulturstyrelsen under Kulturministeriet. Desuden er han periodevis tilknyttet forskningsafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek. I 1991 udgav han en fortegnelse over Rued Langgaards værker (BVN-fortegnelsen) og i 1993 en biografi om komponisten, der om kort tid udkommer i en revideret udgave. I 2000 etablerede Bendt Viinholt Nielsen Rued Langgaard Udgaven, en videnskabelig udgivelsesrække af komponistens værker.

Signe Asmussen er diplom- og solistuddannet fra Det Kgl. Danske Musik-konservatorium hos Keld Thaarup og Bodil Øland. Hun debuterede i 2001 med flotte anmeldelser, men allerede i sin studietid gjorde hun sig bemærket som en alsidig og vidtfavnende sanger. Hun har nu for alvor slået sit navn fast som lied-fortolker, operasanger, oratoriesolist og kammermusiker; et musikerskab, der indbragte hende Aksel Schiøtz-prisen i 2009. Derudover er Signe Asmussen en af de få klassiske sangere, der også mestrer og er dybt engageret i den danske, rytmiske musik.

Esbjerg Ensemble blev oprettet i 1967 som det første professionelle kammerensemble i Danmark. Ensemblet består nu af 11 musikere fra hele verden, fordelt som strykekvartet, blæserkvintet, klaver og slagtøj. Ensemblet har en lang række cd'er bag sig med værker af bl.a. Beethoven, Mozart, Schostakovitch og Fauré. Mest fremtrædende er dog indspilningerne af dansk musik – Carl Nielsen, Bent Sørensen, Karl Aage Rasmussen og Per Nørgård. Udover koncerter i Danmark er Esbjerg Ensemble ofte at finde på internationale scener, senest ved en festival i Istanbul, men også Tyskland, Frankrig og det øvrige Skandinavien er blevet besøgt en række gange.

Rued Langgaard Festival 2012 er arrangeret i samarbejde mellem Ribe Domkirke, Ribe Musikforening og Rued Langgaard Selskabet.

*Gamelan-instrumenterne er venligt udlånt af Den Indonesiske Ambassade i Hellerup.
Hjertelig tak til musiketnolog Eva Fock for uundværlig hjælp og vejledning.*

Rued Langgaard Festival ønsker at takke følgende sponsorer i 2012:

Georg Bestle og Hustrus Mindelegat
Augustinus Fonden
Knud Højgaard's Fond
Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968
Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond
DOKS's Gramexmidler
Langgaard-Fonden

Mediepartner:

Danmarks Radio

Festivalmenu på Quedens Gaard

lørdag d. 1. september fra kl. 17.00:

Økologisk Sødam-kylling barderet med Serranoskinke.

Serveres med grillede forårsløg, sensommersauté og nye kartofler med persillesmør.

Dessert: Sensommerens friske bær med gratineret creme anglaise.

Menupris kr. 200,-

Hovedret alene kr. 149,-

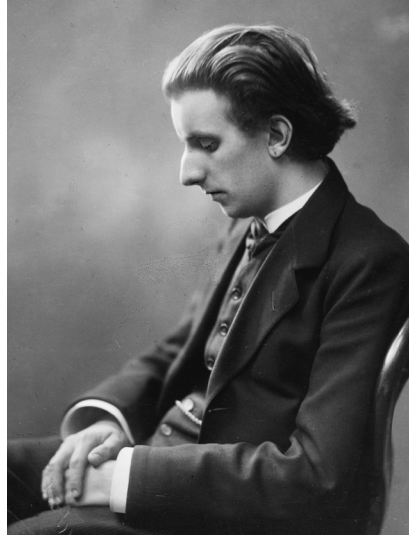
Dessert alene kr. 69,-

Bordbestilling tlf. 75 41 10 50

www.quedensgaard.dk

Claude Debussy

Rued Langgaard

Plads til annonce